ცნობის ფურცელი

VI წ. ყოველ-დღიური გამოცემა **1901** შაბათი, 7 აპრილი № 1429

გაზეთი ღირს: წელიწადში—6 მან., თვეში—75 კაპ., ცალკე ნომერი—3 კაპ., ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი „პეტიტით“ პირველ გვერდზე—10 კ. მეოთხეზე—5 კაპ.

ხელის-მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება: „მოამბის“ და „ცნობის ფურცლის“ რედაქციაში ვანქის ქ., № 27, წერა-კითხვის გამავრც. საზოგ. კანცელარიაში და წიგ. გამომც. ქართველთა ამხანაგობის კიოსკში (ქვაშვეთის ეკკლესიის პირდაპირ).

ხელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება.—დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელობაზე უნდა გამოიგზავნოს.—პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, 11 საათიდან 1-ლ საათამდე.

რედაქციის კანტორა იმყოფება ვანქის დიდ ქუჩაზე, მარტიროზოვის სახლში, № 27.

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Цнобисъ-Пурцели“—„Моамбе“. ტელეფონი № 372

ქართული თეატრი

შაბათს, 7 აპრილს

ქართული დრამატიული დასის მიერ

წარმოდგენილი იქნება საზოგადოების თხოვნით

ნ. ჩხეიძისა, ვლ. ალექსი-მესხიშვილის, ვ. გუნიას და თავ. ი. ბარათაშვილის მონაწილეობით

I

უბედური ნაბიჭი

დრამა 3 მოქ. თარგ. ვ. დადიანისა.

II

თაგვის ბრალია

ვოდევილი 1 მოქ. თარგ. ვ. გუნიასი.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ.ქ. ჩხეიძე, ნებიერიძისა, გარელი და კუნდელი; ბ.ბ. ალექსი-მესხიშვილი, ბარათაშვილი, გედევანოვი, გუნია, იმედაშვილი და სარველაძე.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია. დასაწყისი $8^1/_2$ საათზე.

საუკეთესო აბრეშუმის ჭიის თესლი

მოიკითხეთ ქ. ბათუმში, მ. ნიკოლაძის წიგნის მაღაზიაში. ფასი ზომიერია. (15—14)

ტფილისის კერძო სამკურნალო

მკურნალის გედევანიშვილისა.

ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე, კვირა უქმეების გარდა,

დილით:

ვ. ი. ჭიჭინაძე—კბილის სნეულებანი 8—10 საათამდე.

მიხეილ ა. გედევანიშვილი—ნერვებისა და წამლობა ელექტრობით—9—10 ს.

ნ. ა მუღინი—ყურისა, ყელისა და ცხვირისა—11—12 საათამდე.

ი. პ. ახალშენიშვილი—კბილის სნეულებანი—10—2 საათამდე.

ა. ნ. პატილოვი—თვალისა 11—12 ს.

ექიმი ქალი მ. ს. ბაქრაძე-ბავშებისა 11—12 ს.

დ. ა. გედევანიშვილი—ნერვებისა და შინაგანი—12—1 საათამდე.

ვ. დ. მარკევიჩი—სადოსტაქრო— $12^1/_2$ $1^1/_2$ საათამდე, სამშაბათობით 3—4 საათამდე.

ი. დ. ბეგთაპეგოვი—სიფილისისა, კანისა და საშარდესი— $1^1/_2$—2 საათამდე.

მ. ბ. ბეზირგ:ნოვი—შინაგანი და ბავშვებისა 1—2 საათამდე.

საღამოთი:

ი. ნ. თუმანიშვილი—დედათა სნეულებანი—5—6 საათამდე.

ა. ა. ბელოგოლოვი.—შინაგანი (სტომაქის ავადმყოფობანი) და მიკრო-ქიმიური გამოკვლევანი.—5—6 საათზე.

გ მაღალაშვილი—კვირაობით—10—12 ს. სამკურნალოს აქვს საწოლი ოთახები.

ფასი რჩევისა და დარიგებისა 50 კ.; ოპერაციები—მორიგებით. კრაოტი 4 მან. დღე და ღამეში. ერთი კრაოტი ღარიბთათვის უფასოა.

ადრესი: კუკია, ნიკოლოზის ქუჩა, სახლი საგინაშვილისა, № 21 (ვარანცოვის ძეგლის პირდაპირ). ტელეფონი № 274. (წლ.)

წიგნების გამომცემელ ქართველთა ამხანაგობისაგან.

1901 წლის აპრილის 12-ს, საღამოს 8 საათზე დანიშნულია **საგანგებო კრება** ამხანაგობისა.

დანიშნულია მდგომარე წლის ზოგიერთი ხარჯის განხილვა და დამტკიცება. კრებაზე შეუძლიანთ დაესწრნენ მხოლოდ ამხანაგობის წევრთ, რომელთაც სრული ხმა აქვთ. კრება იქნება ვანქის ქუჩაზე, ამხანაგობის სტამბის სადგომში. (3—2)

მთავრობის განკარგულებანი

სამოქალაქო უწყებას:

თავ. ი. ზ. ანდრონიკაშვილს უმაღლესად ებოძა წმ. ანნას მე-3 ხარისხის ორდენი. ებოძათ აგრეთვე წმ. სტანისლავას მე-3 ხარისხის ორდენი ბაქოს გუბერნიის სახელმწიფო მიწების უნცროს მეთვალყურეს კონსტ. ჰიჭინაძეს და მიხეილ მაჩაბელს;

წმ. ანნას მე-3 ხარისხისა—პოდპოლკოვნიკს ყარსის ბრიგადისას მიხეილ დუმბაძეს.

წმ. სტანისლავას მე-3 ხარისხისა—შორაპნის მაზრის მე-7 სამხედრო-საცხენოსნო ნაწილის გამგეს აზ. პავლე კურცხალიას, ზუგდიდის მაზრის მე-8 ნაწილის გამგეს ტაგუ ჯიჯიხიას და სენაკის მაზრის მეოთხე ნაწილის გამგეს—თავ. ვლადიმერ ქოჩაკიძეს.

ვერცხლის მედლები წარწერით „გულმოდგინეობისათვის“ ყელზედ სატარებლად ებოძათ თერგის ოლქის მცხოვრებს სტეფანე მარცველაძეს, საცხენოსნო-ქარხანის მოხელეს თავ. გ. ი. ჯამბაკურ-ორბელიანს და ქუთაისის გუბერნიის მცხოვრებს პავლე ლომაიას.

კოლლეჟსკი ასესორებს: ერევნის საგუბერნიო სამმართველოს ქალაქის საქმეთა საკრებულოს მდივნის თანამდებობის აღმასრულებელს ფარეიშვილს და შორაპნის მაზრის ნაწილის ბოქაულს ბერეჟიანს ებოძათ ნადვორნი სოვეტნიკობა.

ტიტულიარნი სოვეტნიკებს: თიანეთის მაზრის ექიმს ჯავახიშვილს, ტფილისის მიხეილის სამკურნალოს უმცროს ორდინატორს თავ. თუმანიშვილს, ქ. ბაქოს პოლიციის ბოქაულს ქიქოძეს, ქ. გორისა—თავ. ავალიშვილს და თიანეთის მაზრის სამმართველოს მდივანს როსტომაშვილს ებოძათ კოლლეჟსკი ასესორობა. კოლლეჟსკი სეკრეტრებს შორაპნის მაზრის მეორე განყოფილების მომრიგებელ შუამავალს თავ. დადიშქელიანს, სენაკის მაზრის სამმართველოს შტატ გარეშე მოხელეს ვლად. შევარდნაძეს, განჯის მაზრის ნაწილის ბოქაულს გურამიშვილს და ტფილისის პოლიციის ბოქაულის თანაშემწეს თავ. ნაკაშიძეს ებოძათ ტიტულიარნი სოვეტნიკობა. გუბერნსკი სეკრეტრებს—თიანეთის მაზრის სამმართველოს მოხელეს ცისკარაშვილს, ოზურგეთის მაზრის სამმართველოს შტატ გარეშე მოხელეს ი. შევარდნაძეს, სენაკის მაზრის სამმართველოს თარჯიმანს კალანდარიშვილს და გუმბრის ქალაქის პოლიციის ბოქაულის თანაშემწეს თავ. ხერხეულიძეს—კოლლეჟსკი სეკრეტრობა; კოლლეჟსკი რეგისტრატორებს: ოზურგეთის მაზრის სამმართველოს კანცელარიის მოხელეს თავ. ნაკაშიძეს და თიანეთის მაზრის უფროსის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებელს ფურცელაძეს გუბერნსკი სეკრეტრობა. ქუთაისის დეპუტატთა საკრებულოს კანცელარიის მოხელეს ჟღენტს, ოზურგეთის მაზრის სამმართველოს—თავ. ნაკაშიძეს, ერევნის ქალაქის პოლიციის ბოქაულის თანაშემწეს ყავრიშვილს და ტფილისის პოლიციის მოხელეს ბასილაშვილს ებოძათ კოლლეჟსკი რეგისტრატორობა.

ლეჩხუმის მაზრის სოფლის მკურნალი თავ. ლორთქიფანიძეს ებოძა ტიტულიარნი სოვეტნიკობა.

დეპეშები

(„რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან“)

5 აპრილი.

პეტერბურგი. 5 აპრილს პეტერბურგიდან წაბრძანდნენ საცხოვრებლად ცარსკოესელოში ხელმწიფე იმპერატორი და დედოფალი ალექსანდრა თეოდორეს ასული უავგუსტოესის შვილებით.

4 აპრილს საზღვარ-გარედ წაბრძანდა დიდი მთავარი მიხეილ ნიკოლოზის ძე.

გროდნო. მოვიდა თოვლი.

კოვნო. საძაგელი ამინდია; დიდი თოვლი მოვიდა.

ყაზანი. გაიარა სამგზავრო გემმა; ნავოსნობა დაიწყო. ნიჟნი-ნოვგოროდიდან მდინარე ყინულისაგან გაიწმინდა კამის შე-

ფელეტონი

საქართველოს წარსულის საუკუნის ლიტერატურა, მისი მოსალოდნელი და სასურველი მომავალი.

VII

ბ-ნი დავ. კლდიაშვილი.

ჩვენ იმდენი გვიწერია ბ. დ. კლდიაშვილის „სოლომონ მორბელაძის“ ავტორის შესახებ, რომ მეტად მიგვაჩნია რაიმე წინასიტყვაობა კიდევ წაუმძღვაროთ მის წერილს:

«ლიტერატურა—გამომხატველი იმ ხალხის ცხოვრებისა, რომელს იგი ეკუთვნის, სურათი მისი სულიერის მდგომარეობისა, აღმნიშვნელი მის მისწრაფებათა, მის აზრთა განვითარებაგაფართოების მიმდინარეობისა და გაღონიერებისა შემტანი მასში უკეთესის პრინციპებისა და იდეალების ცხოვრების გასაუმჯობესებლად და კეთილ-დღეობისაკენ მისამართავად, ხელშემწყობი განუწყვეტლად კულტურულ ცხოვრების დამკვიდრებაში—ასეთი ლიტერატურა ქართველ ერს ედირსა მხოლოდ მე-XIX საუკუნეში; მანამდე მას ამგვარი არა სცოდნია-რა, თუმცა სწადდა კი წინადაც (ანტონი კათალიკოზი, ვახუშტი, დავ. გურამიშვილი).

მე-XIX საუკუნე დიდი ეპოქაა ქართველ ერის ცხოვრების განვითარების ისტორიაში; მე-XIX საუკუნის ქართული ლიტერატურა დიდებული ძეგლია, აღმნიშვნელი იმ აღმტაცისა, გმირულის ბრძოლისა, რომელიც გაწეულა ამ განვითარების მისაღწევად, ბრძოლისა სინათლეზე გამოსვლისათვის, ქართველთ კულტურულად განათლებულ კაცობრიობასთან შეერთებისათვის, ბრძოლა კაცთა კაცურის ცხოვრების შემოსატანად ქართველთა შორისაც; ბრძოლა მასში საზოგადოებრივობის გასაღვიძებლად, საზოგადო აზრის შემოსატანად, საზოგადო საქმის ასაღორძინებლად, ცხოვრებაში სახელმძღვანელოდ მასში დამკვიდრებულ ვიწრო ინდივიდუალურ და ეგოისტურ პრინციპების შესარყევად და მათ ჰუმანურ პრინციპებზე შესაცვლელად.

დიახ, ამის გამომხატველია და მქადაგებელი XIX საუკუნის ქართული ლიტერატურა, განსაკუთრებით საუკუნის მეორე ნახევარში.

განკერძოებით ცხოვრებამ, ცხოვრებამ დამყარებულმა ვიწრო ინდივიდუალიზმზე, ეგოისტურ პრინციპებზე აშენებულმა, ცხოვრებამ, რომელიც არ იცნობდა საზოგადო აზრს, საზოგადო საქმეს, საზოგადო მისწრაფებათ, შეურყეველმა ფეოდალურმა ცხოვრებამ, რომელს ვერ გასცილდა საქართველო—უმოწყალოდ, შეუბრალებლად დასცა იგი ძირს, მტვრად აქცია იგი, სიკვდილის კარს მიაყენა, მკვდარს დაამსგავსა. საზოგადოებრივ შეგნებას მოკლებულნი ვერც კი გრძნობდნენ, რაც მათ თავზე ხდებოდა, ისევ განისვენებდნენ განცხრომაში, ქვეყნისათვის უნადვლონი, მოსვენებულნი იმ ეგოისტურ საფარველ ქვეშ, რომლიდან მხოლოდ უჭვრეტდნენ ქვეყანას. მშვენიერი გამომხატველი ამისი თავ. ალ. ჭავჭავაძის პოეზიაა. სხვები, ამავე განცხრომაში მყოფნი, ლხინისა და სიყვარულის მომღერალნი ამ დამხობის ხანაშიაც თუ რასმე საქვეყნოს იგონებდნენ, ეგ ისევ წარსული იყო, ის წარსული, რომელმაც ასეთ შეუბრალებელ და საზარელ ბოლომდის მიიყვანა საქართველო; შესტიროდნენ ამ წარსულს და ნატრულობდნენ მას, მის განახლებას, როგორც ამას გვიმოწმებს გრ. ორბელიანის პოეზია.

და სწორედ ამავე ხანს ამათ შორის მოისმის ხმა, ხმა ღვთიური, ხმა აღშფოთებულისა, ხმა გამგმირავი «ობოლის სულისა», რომელიც ეძიებდა ტაძარს, სადაც მას სწყუროდა გუნდრუკის წილ შეეწირა წმინდა სიყვარული, და ვერ მპოვნელი ამ გვარის ტაძრისა რჩებოდა ობლად მავალი, მწირი მიუსაფარი, მწირი სოფლისა დავლილი მაშვრალი მისითა დღეებით, გულ-მოკლული კაცთა სიავით და ბედის ბრუნვით, გონება, სიცოცხლე აღშფოთებული, სულის მშვიდობა წართმეული, დაშთენილი ამ სოფლად უსაგნოდ, მარტოდ, ბნელს სადგურს, რომელსაც ამ წვადაგვაში მხოლოდ ის ანუგეშებდა, რომ მისი გაწირული სულის კვეთება, სულის—რომლის მშვენიერებაში ხედავდა იგი უკვდავებას—ცუდათ არ ჩაივლიდა მაინც და გზა უვალი, მისგან თელილი მაინც დარჩებოდა მის შემდგომად მოძმესა მისსა გზის სიძნელის გასაადვილებლად; შეუპოვარი, თავის ცეცხლის დამვიწყებელი, სათლავში ახარებდა ირაკლის «ახალ ქართლს», ახარებდა, რომ ჟამთა-ვითარებით გარდახვეწილთ მოჰქონდათ უკვე მამულში განათლება, თესლი ძვირფასი მოსამკალად ერთი ათასად.

ეს იყო ხმა იმ ღვთაებრივის სულისა, რომელიც კაცობრიობაშია ჩაბერვილი უფლისაგან, რომელიც მუდამ ღაღადებს ყოველ შავ-ბნელ დროში, გამოჰყავს ღვთის სახად გაჩენილი კაცი სწორ-გზაზე, როცა მას გზა დაბნევია; ეს ღვთაებრივი სული ქართველ ერშიაც ჩასახული, ღაღადებდა სიკვდილთან მიახლოვებულ ხალხში, მისდა გამოსაღვიძებლად, ბნელს სადგურში დახშულს სინათლისაკენ იწვევდა, სწადდა განეხლებინა ვიწრო, დახშული კარი სადგურისა. დიახ, ეს უკვდავი ღვთაებრივი სული ღაღადებდა გამოუთქმელად საყვარელ მგოსნის პირით, რომელიც მშვენებაა ქართველის ერისა, მისის სულისა, რომელსაც ჰქვია სათაყვანებელი სახელი ნიკოლოზ ბარათაშვილისა.

გამოუხატავად სიყვარულია იმიტომ, რომ გამომხატველია, ვიმეორებ, ქართველ ერში მყოფ უკვდავის სულის მისწრაფებისა.

სართავამდე. კამაზე ყინული მოდის ზელიაზე ნაოსნობა დაიწყო.

ბერლინი. ვალდერზეე იტყობინება პეკინიდან: „საუკეთესო ნაწილი საზამთრო სასახლისა წუხელ ღამით დაიწვა და თანაც გენერალი შვარცგოფი დაიღუპა. მიზეზი არ არის გამორკვეული. ფრანგებმა და იაპონელებმა დიდი შემწეობა აღმოგვიჩინეს. გენერალ გაის, პოდპოლკოვნიკ ბეკერს, მაიორ ლაუნშტეინს, კაპიტან ვილბერგს და მე დაგვეღუპა ყოველივე, რაც გაგვაჩნდა“.

ტიან-ძინი. მართლდება ის ხმა, რომ ჩინელებმა პაოტინფუს იქითა მხრით მდებარე რკინის გზის ლიანდაგი გააფუჭეს. როგორც ამბობენ, მცირედი შეტაკება მოხდა. ტიან-ძინიდან გაგზავნილია მაშველი ჯარი. ჩინურ ნამდვილ წყაროდან იტყობინებიან, რომ ღენერალმა მამ გადასწყვიტა ხელ-ახლად შეუდგეს საომარ მოქმედებას.

იოკაგამა. ნამდვილის წყაროდან იტყობინებიან, რომ იაპონია სთხოვს ჩინეთს 5—6 მილიონ გირვანქა სტერლინგს საზღაურს; ეს ციფრი ნამდვილად შეესაბამება იმ ხარჯს, რომელიც გასწია იაპონიამ ჩინეთის ომის დროს.

პეკინი. შეერთებულ შტატების მთავრობის ინსტუქცია როგილის მიმართ, რა სახითაც ეს ინსტრუქცია შეატყობინეს მთავრობათა წარმომადგენლებს, შემდეგის შინაარსისაა: შეერთებულის შტატების წარმომადგენელს ევალება, ყველაზე უწინარეს, იმას ეცადოს, რომ საზღაური არ აღემატებოდეს 40 მილიონ გირვანქა სტერლინგს და რომ ამ ფულის განაწილება მიენდოს თვით მთავრობათ.

პეკინი. არავითარი იმედი აღარ არის, რომ შვარცგოფი გადარჩენილიყოს. გვამი ვერ იპოვნეს. საფიქრელია, რომ სრულიად დანაცრდა. როგორც სჩანს, აქამდის ცეცხლს გენერლის მეტი არავინ არ უმსხვერპლია. იმის წყალობით, რომ ფრანგებმა დიდი მონაწილეობა მიიღეს ცეცხლის გაქრობაში, დაიწვა შენობები მხოლოდ ორს ეზოში. დოკუმენტები გადაარჩინეს. ვალდერზეე უვნებელი გადარჩა. მთავარ-სარდალის სადგომის გარდა გადამწვარია ექვსი სხვა ოფიცერთა სადგომი.

კონსტანტინეპოლი. საბერძნეთის ელჩმა ჩააბარა პორტას ნოტა, რომელშიაც გამოცხადებულია, რომ საბერძნეთში არსებული საზოგადო ტარიფი ოსმალეთიდან შემოტანილ საქონელზე მოსპობილია და პროტესტს აცხადებს იმის შესახებ, რომ პირველ ივლისს (ახალის სტილით) ხელ-ახლად შემოღებულ იქმნას დიფერენციალური ტარიფი. ნოტა თხოულობს, რომ ტარიფის განახლების ვადა გადადებულ იქმნას დროის განუსაზღვრელად.

ხვალ დაიწყება სკოპიაში საქმის გარჩევა იმ ბოლგარელთა შესახებ, რომელნიც დაპატიმრებულ იყვნენ ამ წლის დამდეგს ისტიბში მომხდარ უწესოების გამო.

ფილიპოპოლი. კონსტანტინეპოლიდან იტყობინებიან, რომ იქ თურმე ამბობენ, რომ დამა-მაჰმედ-პაშის ორივე შვილი წავიდა ქაირიდან ევროპაში ახალგაზდა ოსმალეთის კონგრესის მოსაწყობად.

ლონდონი. კიტჩენერი იტყობინება პრეტორიიდამ, რომ მის ლეიდენბურგზე გალაშქრების დროს მტერმა ააფეთქა თავისი ზარბაზანი „ძელი ტომი“. დატყვევებულია 13 კაცი. დევლასის რაზმმა დაიპყრო დოლსტრომი; მოკლულია 6 ბური. პლუმერმა დაიპყრო ბოტფონტეინი; 13 კაცი ტყვედ წაიყვანა და წაიღო თოფები და საომარი მასალა. ელიოტის დივიზიამ დიდ-ძალი საქონელი იყიდა ორანჟეს რესპუბლიკაში.

(საღამოს დეპეშები იხილე მე-4 გვერდზე.)

ჟურნალ-გაზეთებიდან

✿ «მორნინგ. პოსტ»-ის შანხაიელი კორესპონდენტი იტყობინება, რომ ჩინეთის ვიცე კაროლებმა და გუბერნატორებმა გადასწყვიტეს მიართონ იმპერატორს უქვეშევრდომილესი თხოვნა რეფორმების საჭიროების შესახებ. ისინი ნამეტნავად იმას თხოულობენ, რომ იმპერატორის გვარეულობის პრინცები და ჩინეთის დიდებულთა შვილები იგზავნებოდნენ უცხო ქვეყნებში დასავლეთის განათლების შესასწავლად, და აგრეთვე იმას, რომ ჯარი ევროპიულად გაიწვრთნოს და რომ კოლეგიები და სკოლები მთელ ჩინეთში გაიხსნასო. ამას გარდა ისინი ამბობენ, რომ ჩინეთში ხურდა ფული უნდა შემოღებულ იქმნასო.

✿ ბრიუსელიდან სწერენ გაზ. «ტაიმს»-ს: «კათოლიკეთა მისსიების დირექტორმა ბრიუსელში მიიღო ერთი ბელგიელი უფროსი მისსიონერისაგან წერილი, რომლიდანაც სჩანს, რომ მონგოლიაში წინანდებურად მოკრივეები ბატონობენ და წინანდებურად ხალხსა ჰხოცავენო, თუმცა კი იმდენს აღარა ჰხოცვენ, როგორც წინადაო. მონგოლიის მისსიებს ამ ჟამად რუსის ჯარები იცავენ, მაგრამ ესენიც სხვა სახელმწიფოების მოთხოვნით უნდა წავიდნენ მონგოლიიდანაო. მისსიის დირექტორმა ვან-ერჟელაერმა მისწერა ბელგიის მეფეს და სთხოვა, რომ მფარველობა გაუწიოს ბელგიის ქვეშევრდომთა».

✿ გერმანელი ოფიცერი ბარჩი პეკინს ახლო მოჰკლეს ვიღაცა პირებმა. როგორც ეხლა დეპეშებმა გვაუწყეს, ბარჩი ჩინელებს მოუკლავთ. მანამ ეს მკვლელები აღმოჩნდებოდნენ, ზოგი ამ მკვლელობას ევროპიელ ჯარის-კაცებს აბრალებდა. საინტერესო აზრი გამოსთქვა ამის შესახებ გერმ. გაზ. «ლოკ. ანც».-მა: «მშვენიერი საბუთი იმის დასამტკიცებლად, რომ ბარჩი მოკლეს ჩინელებმა და არა ევროპიელმა ჯარისკაცებმა, ის არისო, რომ ბარჩი არ გაუცარცვავთ მკვლელებსაო, ხოლო ევროპიელებს რომ მოეკლათ, ისინი უსათუოდ გასცარცვავდნენო». ამ გაზეთის მოსაზრება მართალი გამოდგა: მკვლელები ნამდვილად ჩინელები ყოფილან.

✿ იაპონიის გაზეთები ამტკიცებენ, რომ რუსეთის მიერ უარის თქმა მანჯურიის შესახებ ხელშეკრულობაზე—არა კმარაო. ისინი ამბობენ, რომ იაპონიის უკმაყოფილების მიზეზს შეადგენს არა თუ მხოლოდ შეთანხმება მანჯურიის შესახებ, არამედ რუსეთის საზოგადო მოქმედება ამ ოლქშიო. ამიტომ მანჯურიის საქმეც სახელმწიფოების წარმომადგენლების მიერ უნდა განხილულ იქმნას პეკინში, მსგავსად სხვა საკითხებისა, რომლებიც ჩინეთს შეეხებიანო.

✿ აპრილის გასულს გაიხსნება კრიტის ეროვნული კრება; ჰფიქრობენ, რომ ეს კრება საკმაოდ შფოთიანი იქნება; «მორნინგ პოსტ»-ის ვენელი კორესპონდენტის სიტყვით, უკვე ეხლავე სჩანს, რომ კუნძულ კრიტზე სერიოზული პოლიტიკური ბრძოლა მზადდებაო. როგორც ვიცით, ბატონიშვილმა გიორგიმ ვერ დაითანხმა სახელმწიფოები, რომ კრიტი საბერძნეთს შეუერთდეს; ამიტომ კრიტზე ეხლა ეროვნული დასი შესდგა, რომელიც თხოულობს, რომ კრიტს ავტონომია მიეცეს სახელმწიფოების მფარველობის ქვეშ, ბოლგარიის სამთავროს მსგავსად. ათინაში ამ პროექტმა დიდი აღელვება გამოიწვია და მის მომხრეებს ათინელები საბერძნეთის ეროვნული საქმის მოღალატედ სთვლიან. ცხადია, რომ ბატონიშვილი გიორგიც ამავე აზრისაა; მან დაითხოვა თანამდებობიდან ვენიზელოსი, იმ დასის წინამძღოლი, რომელიც, ნაცვლად საბერძნეთთან შეერთებისა, კრიტის დამოუკიდებლობას თხოულობს. ათინური გაზეთები აქებენ ბატონიშვილი გიორგის მოქმედებას.

✿ ამას წინად ბოლგარიის მთავრობამ დაატუსაღა მაკედონიის ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარე ცნობილი სარაფოვი და სხვა გავლენიანი წევრები. ამ ამბავს ძალიან გაუხარების ოსმალეთის მთავრობა. ხოლო ბოლგარიის წრეები აცხადებენ, რომ ბოლგარიის მთავრობა ამ შემთხვევაში ოსმალეთის ძალდატანებით არა მოქმედებდაო, მას მხოლოდ ბოლგარიის შინაგან საქმეთა წესიერების აღდგენა ჰსურდაო. ბოლგარიის მთავრობას იმედი აქვს, რომ ოსმალეთის მთავრობაც თავისი მხრით აღადგენს წესიერებას მაკედონიის ადმინისტრაციაში და აღარ დაატუსაღებს უდანაშაულო ბოლგარებსაო.

✿ სტამბოლიდან «ბერლინ. ტ[...]» სწერენ: «მაკედონიის აღელება, რომელიც გათავებულად მიაჩნიათ, ნამდვილად [...] და დასავლეთ ალბანიის [...]. ყოველ შემთხვევაში, [...] ჯარები ამ ოლქებში გაძლიერებულ იქმნენ. ერთი სტამბოლიდან დაბრუნებული დიპლომატი ირწმუნება, რომ ბოლგარიაში მინისტრიდან დაწყებული უკანასკნელ მუშამდე, ყველანი თანაუგრძნობენ მაკედონიის მოძრაობას და ზნეობრივ დახმარებას უწევენო; მთავარს ფერდინანდს აშკარად უსაყვედურებენ, რომ მან ვერ შეიგნო ეს მოძრაობაო.

✿ როგორც «ნაციონალ ცაიტუნგის» სოფიელი კორესპონდენტი ირწმუნება, «სარაფოვის და მისი ამხანაგების დატუსაღებამ სრულებით არ შეაჩერა მაკედონიის კომიტეტების მოქმედება; პირიქით ამ კომიტეტებმა ბევრგან პროტესტი გამოაცხადეს და ხალხმაც მათ მხარი მისცა. ბევრგან ახდენენ კრებას, რომლებმაც მთავრობის წინააღმდეგი რეზოლიუციები დაადგინეს. ქუჩებში პროკლამაციებს აკრავენ. პოლიცია ცდილობდა ამ პროკლამაციების დახევას, მაგრამ ხალხმა იარაღით ხელში წინააღმდეგობა გაუწია».

✿ «ბერლინერ ტაგებლატტ» სწერენ სოფიიდან, რომ სარაფოვის დაპატიმრების შემდეგ მაკედონიის კომიტეტის საქმეების მართვა აშკარად იკისრა თავისუფლად დატოვებულმა უმთავრესი კომიტეტის წევრმა მიჩკოვმა. ის გარემოება, რომ მთავრობა მაკედონიის კომიტეტს მოქმედებას არ უშლის, ნებას გვაძლევს ვიფიქროთ, რომ კარაველოვის სამინისტრომ სარაფოვი და მისი ამხანაგები მხოლოდ იმიტომ დაატუსაღა, რომ ხსენებული პირების წინააღმდეგ მტკიცე საბუთები აღმოაჩინა იმ გამოძიებამ, რომელიც მიხეილეანუს მოკვლის თაობაზე სწარმოებდაო.

✿ ერთი პირი, რომელიც მონაწილეობას იღებდა ბურების ბრძოლაში, ატყობინებს გერმანულ გაზეთ «მიუნხ. ნეუე ნახრიხ.»-ს, რომ ინგლისელები წლიწადში 10,000 გირვ. სტერ. ჯამაგირის მიცემას დაჰპირდნენ გენერალს ბოტას, თუ რომ ის ბრძოლაზე ხელს აიღებინებდა ბურებსაო. ადრე ამისთანა წინადადება ლორდმა რობერტსმაც მისცა ბოტას და ეხლა ამასვე კიტჩენერიც ჰპირდებოდა, მაგრამ ბოტამ ზიზღით უარჰყო მისი წინადადებაო.

✿ როგორც «სტანდარტ»-ს სწერენ პრეტორიიდან, ტრანსვაალის მთავრობის ბინა ეხლა გადატანილი იქნება ლეიდსდორფში, რომელიც თითქმის მიუვალ ადგილს წარმოადგენს და მდებარეობს ვეშაპის მთების აღმოსავლეთ ნაწილში.

✿ ტულონის დღესასწაულებმა ძლიერ შეაწუხეს ინგლისური და გერმანული გაზეთები და ამიტომ ეს გაზეთები ამტკიცებენ, რომ იტა-

---

[...]ამ უკვდავის სულის მისწრაფებამ მარტოდ არ დასტოვა ბარათაშვილი თავის წადილის შესასრულებლად. მან ცოტა ხანს შემდეგ, დამწვარ ლადაგულის ნაცვლად, გამოიწვია შემდეგში გიორგი ერისთავი და სხვები, რამოდენიმე ხნის შემდეგ, როცა გარემოებამაც ხელი შეუწყო; გამოემართა მთელი გუნდი ახალ პირებისა, ამ უკვდავის სულის წადილის აღმასრულებელნი: ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, გაბრიელ ეპისკოპოსი, გიორგი წერეთელი, სერ. მესხი, ნიკ. ნიკოლაძე, დიმ. ყიფიანი, რაფიელ ერისთავი, ი. გოგებაშვილი, დიმ. ბაქრაძე, ან. ფურცელაძე და სხვანი. მათ მოიკლეს წარსულ დროებზე დარდი. გარდაწყვეტილი ჰქონდათ «სხვა ვარსკვლავს აღევნებოდნენ», რომ მიეცათ მომავალი ხალხისათვის, შეუპოვრებმა, თვლით მოეცხეს მამული, ბნელში იმედი დაჰკვეს, ბედს გაუმკლავდნენ და აწმყოთი სულ და გულ დაწყლულებულებმა მიჰყვეს ხელი «გაუქმებულ ტაძრივით დაგდებულის» მამულის განახლებას. სცდილობდნენ ხალხის სულში ძალა შთაენერგათ, შთაეგონებინათ კაცთა სიყვარული, რათა მის გულს სცნობოდა სიკეთისათვის თრთოლვა, მომავლისათვის ბრძოლა, ბედისაგან დაჩაგრულისადმი სიყვარული; მათ ხმამაღლა აღიარეს, რომ უგნურობა, უწესოება და სიღარიბე შასპობს და დრეიზეს თოფებზე უარესად ლეწავს ხალხს. იმათ «ყოველთვის უფრო სასარგებლო და საჭირო საქმედ ჰქონიათ; თავიანთი საზოგადოების აზრისა და მდგომარეობის გაუმჯობესობა» (ნ. ნიკოლაძე).

ყოველ ამით ხელმძღვანელთ შემოჰქონდათ განათლება, აღვიძებდნენ, აზრს სინჯავდნენ ცხოვრებას, მის პირობებს, მისით მცხოვრებთ, ცხოვრების საფუძვლებს, ანიშნებდნენ, მღვდელ-მთავრის კათედრიდან ქადაგებით, სცენიდან, წერით, თვალწინ უყენებდნენ ხალხს, რაც უვარგისი იყო მასში («გაყრა», «დავა», «ძუნწი», «კაცია-ადამიანი?!», «გლახის ნაამბობი», «კაკო», «აჩრდილი» და სხვ.) იხედებოდნენ ძველებურ ცხოვრების უვარგისობაში, უხატავდნენ უკეთესის ცხოვრების მაგალითებს და ამით იტაცებდნენ ხალხს, უთითებდნენ მდაბიო ხალხზე, რომლისკენ მოიმედე თვალით იხედებოდნენ და იწვევდნენ მათთან, განთავისუფლებულებთან, გაერთიანებას საერთო შრომისათვის, რომლის აზრი მამულის მომავალი კეთილდღეობა იყო. გარემოებამ ყველა ამას ხელი შეუწყო და გაცხოველდა ცხოვრება, დაიბადა საზოგადო აზრი, საზოგადო მისწრაფება, საზოგადო საქმე გაჩნდა, შეირყა ძველებური ცხოვრების ეგოისტიური პრინციპების ძლევა-მოსილობა, ფეხი მოიკიდა მათ ნაცვლად ჰუმანიურმა მიმართულებამ, ახმაურდა ქვეყანა.

გატაცებულნი, ახლად გაღვიძებულნი, ახლად საზოგადოებად თავშეყრილნი ამის მსმენელნი, გაემართნენ წრფელის გულით ხალხისაკენ, დაჩაგრულ ბეჩავ ხალხისაკენ, და სცეს მას თაყვანი, ამბორ ჰყვეს მათ მუხლ-მოდრეკილთ. მათ ღრმად სწამდათ, რომ მასში იყო მამულის საუკეთესო მომავლისათვის ძალა და ღონე; რომ მხოლოდ იგი იყო აქამდისინ გამოუჩენელი წყარო უკვდავებისა მამულის საბედნიეროდ. მთებიდან ჩამოეშვნენ თავიანთ ჭირ-ვარამით «იაგო», «ონისე», «ელგუჯა», «ელისო»; ფშავ-ხევსურეთიდან—«ალუდა», «აფშინა», «გოგოთურ»; გურიიდან გამოვიდნენ ამ ხმაურობაზე «მოსე მწერლები», «რაინდები», «ქრისტინები»—კეთილშობილური და მაღალი გატაცება, ჩადგა თავის კვალში, გაღვივდა კრიტიკული მსჯელობა, და შეიქმნა გაცხარებული, გაგანიერებული, გაფართოებული შრომა მუშაობა «აზრისა და მდგომარეობის გაუმჯობესობისათვის»; გამრავლდა და მრავლდება მუშათა რიცხვი, ცხოვრება და მისი პირობები ისინჯება სხვა და სხვა მხრიდან. რთული ცხოვრება ითხოვს მეტს მუყაითობას, მეტს სიმხნევეს, მეტს გამჭრიახობას და მეტს შორს გამჭვრეტელობას; და ყოველივე ეს კიდევაც სრულდება, რამდენად გარემოება ნებას იძლევა ამის მისაღწევად. აი ყოველივე ამის გამომხატველია და მანიშნებელი ჩვენთვის მე-XIX საუკუნის ქართული ლიტერატურა, ლიტერატურა შექმნილი, გაღვივებული და სასიქადულო გზაზე დაყენებული მე-XIX საუკუნის საქართველოს დიდებულ შვილთაგან.

რა მიმართულებაა სასურველი მომავალში ამ ლიტერატურისათვის? რომ იგი იდგეს მკვიდრად იმ გზაზე, რომელიც ნაჩვენები აქვს მას აღორძინებიდანვე—რეალურ გზაზე; რომ იგი იყვეს უფრო ახლოს მცნობი და ჩამკვირვებელი რეალურ ცხოვრების პირობებში, რომ იგი იყვეს ახლოს მცნობი ყოველივე ჩვენის ჭირ-ვარამისა, ჩვენის ცხოვრების საჭიროებათა, გამრკვევველი ჩვენი ცხოვრების სოციალურის პირობებისა,—რადგან მხოლოდ ამგვარი ცოდნის შემდეგ შეიძლება ცხოვრებაში იდეალების დასახვა და განხორციელება—იყვეს, ჰუმანიურ პრინციპებით თავიდანვე აღჭურვილი, იყვეს კიდევ უფრო ძლიერი და ხმა-მაღალი მქადაგებელი ამ იდეალისა, რომელზედაც დამყარებული შეურყეველად კეთილდღეობა ყოველივე საზოგადოებისა, რომ უფლება პიროვნებისა ყველასაგან ჭეშმარიტებად იქმნეს აღიარებული, რომ მიუცილებელია პატიოსან ადამიანს შესაძლოდ ექმნეს პატიოსნური ცხოვრება გაატაროს. მაშინ ქართული ლიტერატურა საინტერესოც იქნება, მეტი გამოსადეგიც, საჭიროც ყოველი ქართველისათვის პატიოსანი მონაწილე და თავის წვლილის შემტანი კაცობრიობის კულტურულ ცხოვრების განვითარებაში. საბედნიეროდ, ამ გზაზე, ამ მიმართულებას კიდეც ადგია იგი.

დავ. კლდიაშვილი“

...არ შეუძლიან და არც ჰსურს სამთა კავ-...ან გასვლათ. ეს გაზეთები ქებით იხსე-...იტალიის და მის სახელმწიფო მოღვა-...საბრძნეს, რომლებიც, რასაკვირველია, ...ნდომებენ შეარყიონ საფუძველნი იტალიის ...ტიკისა და რაიმე საშიშარი ცვლილება მო-...ნ იტალიას ჩვეულებრივ პოლიტიკაშიო და ...ა სხვა. ინგლისური გაზეთები გამოსთქ-...მტკიცე იმედს, რომ იტალია გერმანიი-...ავსტრო-უნგრეთის კავშირს და ინგლისის ...რივ დახმარებას სხვა რომელიმე სახელმ-...მეგობრობაზედ არ გასცვლისო.

...ტურინის გაზ. «ს...ამპა»-ში დაბეჭდილია ...ეთის თანამშრომლის საუბარი იტალიის ...მინისტრად ნამყოფ რუდინისთან, იტა-...ეხლანდელი მდგომარეობის და პოლიტი-...სახებ. რუდინი არა ჰფიქრობს, რომ ...ა სამთა კავშირიდან გავიდეს, მაგრამ ...ჰგონია, რომ ეს კავშირი განახლებულ ...შეცვლილი პირობებით, რომლებიც სა-...სავაჭრო ხელშეკრულობათათვისაო.

...შეერთებული შტატების მთავრობა ავტო-...აძლევს კუნძულ კუბას, მაგრამ კუბელე-...თ არა კმაყოფილდებიან; მათ სრული და-...ებლობა უნდათ. კუბელების უკმაყოფ-...ა თან-და-თან ძლიერდება. განადაში ამას ...მომხდარა კრება ველად უკმაყოფილო კუ-...ბს. ამ კრებაზე უკმაყოფილების მეთაური ...ისი ამტკიცებდა, რომ კუბის მცხოვრებ-...რ ჩამოუვარდებიან განათლებით არც ერთ ...ერს ლათინთა მოდგმისას, რომლებსაც ...იდებლობა აქვთ ამერიკაშიო და თუ პერუ, ...ქსიკა დამოუკიდებელ სახელმწიფოებს შე-..., კუბასაც არა აქვს ნაკლები უფლება ეს ...ითხოვოს თავისთვისაც.

...ნეროსი წინააღმდეგი იყო, როდესაც შე-...ული შტატები ისპანიასა და კუბას შუა ...ლ დავაში გაერივნენ; მაგრამ მაშინ ყუ-...რავინ დაუგდო. ეხლა კი,—როცა ამერი-...ენატმა მხოლოდ მცირე დამოუკიდებლობა ...კუბას და გადასწყვიტა, რომ კუბის ნა-...ზე ოთხი ამერიკული საზღვაო სადგური ...თოს, სისნეროსის აზრთ თან-და-თან უფ-...უფრო მეტი უკმაყოფილო ხალხი იკრი-...ა უკვე აშკარად დაპარაკობენ, რომ შე-...ა კუბაზე საზოგადო აჯანყება მოხდესო.

...ამ დღეებში გაიხსნება სესსია საფრანგე-...სადეპარტამენტო საბჭოებისა; ამ სესსიის ..., როგორც ამბობენ, მელინისტები და ...კალები ეცდებიან მანიფესტაციები გამარ-...წინააღმდეგ ასოციაციების შესახებ კანო-...ამ სესსიას მით უფრო დიდი მნიშვნელო-...ება, რომ მომავალ ივლისში სადეპარტა-...ო საბჭოების წევრების ნახევარი რიცხვი ...განახლდეს და ამნაირად ამ საბჭოების ...ულებას დიდ ქცევას გავლენა ექნებათ მო-...არჩევნებზედ. ამ არჩევნებზედაც თავის მხრივ დიდი გავლენა ექნება ასოციაციების შესახებ კანონს, რომელიც იმ დროისთვის სენატის მიერ უკვე დამტკიცებული იქნება. ეს არჩევნები დაანახვებენ მთავრობას, თუ რანაირად უყურებს ხალხი ხსენებულს კანონს ხოლო ხალხის შეხედულებას დიდი მნიშვნელობა ექნება სადეპარტამენტო არჩევნებისთვისაც, რომლებიც მეორე უნდა მოხდეს, მით უმეტეს, რომ სადეპარტამენტო საბჭოების არჩევნების დროს კანდიდატებად იქნებიან 133 დეპუტატი და 71 სენატორი. მათ შორის არიან გარეშე საქმეთა მინისტრი დელკასსე და მინისტრებად ნამყოფები მელინი, კრანცი, ბუშე, რუვიე, ჟიულ როში, დებრე, რამბო, რიბო, შოტანი და სხვანი.

ახალი ამბავი

✦ კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მმართველობა ატყობინებს ქალაქის თავს, რომ ხსენებული მმართველობაც, ტფილისის გუბერნიის სახალხო სკოლების დირექციასთან ერთად, საჭიროდ სთვლის, რომ ტფ. სახელოსნო სკოლა გადაკეთდეს დაბალ სატეხნიკო სკოლად სახელოსნო განყოფილებით. მმართველობა სთხოვს ქალაქის თავს წარუდგინოს ეს წინადადება საბჭოს და ურჩიოს მას ხმოსნების კომისიის არჩევა, რათა ამ კომისიამ დირექციასთან ერთად შეიმუშავოს გადაკეთების პროექტი.

✦ ხუთშაბათს, 5 აპრილს, ქალაქის ცენტრალურ საავადმყოფოში, ავადმყოფების დათვალიერების დროს ექიმმა აღმოაჩინა ერთი კაცი სნეული კეთრით. ეს ავადმყოფი ყარსის ოლქიდან ჩამოსულა ამ დღეებში. ქალაქის საექიმო-სასანიტარო ინსპექტორმა შეატყობინა ეს ამბავი ტფ. პოლიცმეისტერს და სთხოვა მას მიღებულ იქმნას ზომები ავადმყოფის განცალკევებისათვის განსაკუთრებულ სადგომში, რადგანაც ამ საშიშარის სნეულობით ავადმყოფს არცერთს საავადმყოფოში არ მიიღებენ.

✦ ქუთაისიდან გვატყობინებენ, რომ იქაურ საბჭოს მიერ არჩეულ კომისიას გადაუწყვეტია ქალაქის თავის თანამდებობაზე წამოაყენოს ნ. ბ. ლორთქიფანიძის კანდიდატურა.

✦ კვირას, 8 აპრილს, კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების სადგომში დანიშნულია სხდომა იმის განსახილველად, თუ როგორ უნდა მოიწყოს კავკასიის მომავალ საიუბილეო გამოფენაზე ბეჭდვითი საქმის განყოფილება. სხდომაზე, სხვათა შორის, მიწვეულნი არიან ადგილობრივ ჟურნალ-გაზეთების რედაქტორ-გამომცემლები.

✦ კავკასიის სამხედრო ოლქის ჯარების სარდალმა თავ. გ. ს. გოლიცინმა განკარგულება მოახდინა, რომ ჯარებში საზაფხულო ფორმა 1-ლ მაისიდან იქმნას შემოღებული; ხოლო, სადაც შესაძლებელ იქნება, ადგილობრივ ჯარების უფროსთ ნება მიეცათ უფრო ადრეც შემოიღონ ხსენებული ფორმა.

✦ სახაზინო რკინის გზების უფროსი ინჟენერი კერბეძი გუშინ წავიდა ტფილისიდან ბათუმს.

✦ გუშინ ტფილისში დაბრუნდა ბათუმიდან ტფილისში გუბერნატორი ი. ნ. სვეჩინი.

✦ გუშინ პეტერბურგიდან ჩამოვიდა ტფილისის პოლკის უფროსი პეტროვი.

✦ ვლადიკავკავში ამ თვეში გაიხსნება დროებითი განყოფილება კავკასიის საოლქო-სამხედრო სასამართლოსი.

✦ ასტრახანის სომეხ-გრიგორიანთა ეპარქიის უფროსს არისტაკეს სედრაკიანს, „მშაკის“ სიტყვით, სამარკანდში უპოვნია ხელნაწერი, რომელშიაც აღწერილია თემურ-ლენგის ომები; სხვათაშორის ხელნაწერში მოთხრობილია თემურ-ლენგის შესევა კავკასიაში, ქართველ და სომეხ თავადების შესახები ცნობები, რომელნიც არ მოიპოვებიან სხვა ხელნაწერებში. ხელნაწერი სპარსულ ენაზეა დაწერილი.

✦ დღეს, 7 მარტს, ქართულ თეატრში დანიშნულია ქართული წარმოდგენა ქბ. ბ. ჩხეიძისა და ბ. ვლ. ალექსი-მესხიშვილის მონაწილეობით. წარმოადგენენ ისევ „უბედურ ნაბიჯს“, რომელშიაც ტფილისელ ქართველ საზოგადოებას მეტად მოეწონა ქუთაისის სცენის არტისტი ქბ. ჩხეიძე.

✦ დღესვე, სახალხო კითხვათა სადგომში, ავჭალის ქუჩაზე, გაიმართება ქართული სახალხო წარმოდგენა. წარმოადგენენ ბ. გუნიას დრამა „და-ძმა“-ს.

✦ ამიერკავკასიის საქალებო ინსტიტუტის საბჭო აცხადებს, რომ ექიმთა კრებამ მოსპობილად აღიარა დიფტერიტი ინსტიტუტში. ინსტიტუტის შენობაში მოხდენილია საჭირო დეზინფექცია. დათხოვნილი მოსწავლე-ქალები 7 აპრილს უნდა გამოცხადდენ ინსტიტუტში.

✦ კავკასიის საექიმო ნაწილის მმართველობამ შეიმუშავა პროექტი მშობლებისაგან მიტოვებულ ახლადდაბადებულ ბავშვების მზრუნველობის მოწყობის შესახებ. ეს პროექტი განსახილველად წარედგინება მთავარმმართებლის საბჭოს.

✦ დღეს, 7 აპრილს, მუშტაიდში გაიმართება სახალხო სეირნობა ბავშვების მფარველ საზოგადოების ტფილისის განყოფილების სასარგებლოდ.

✦ გზათა სამინისტრომ შეატყობინა ამიერ კავკასიის რკინის გზების მმართველობას, რომ 1-ლ მარტიდან გაიხსნა ...სიერი მოძრაობა შუა-აზიის რკინის გზაზე.

✦ ტფ. ქალაქის თავისა და ბ. როზის შუა ამ ჟამად მოლაპარაკება ... ... სი მანეთის შესახებ, რომელიც როზმა ხაზინაში შეიტანა ქალაქის თვით-მმართველობის სახელზე. ქალაქის თავი სთხოვს როზის უკანვე წაიღე ეს ფულიო, რადგანაც ქალაქს ჰსურს სესხის აღება ტრამვაის საზოგადოებისაგანო და არა ავანსის მიღებაო. ბ. როზი თანახმა არ არის ამ წინადადებისა და უცხადებს ქალაქის თავს, რომ ტრამვაის საზოგადოებამ კიდევ შეიტანა სადაც ჯერ არს ქალაქის სახელზე 200 ათასი მანეთი და ითხოვს, რომ ეს ფულიც იქმნას ქალაქის მიერ მიღებული, როგორც ავანსი მომავალ გადასახადებიდანაო.

✦ გუშინ ბ. როზი რამდენიმე ინჟენერთან ერთად წავიდა კოჯორში. მათ უნდა დაათვალიერონ ის გზა, რომელზედაც გაივლის ელექტრონის ტრამვაი ქალაქიდან კოჯრამდე. ამ გზის კეთებას ბ. როზი შეუდგება, როდესაც დაამთავრებს მამა-დავითის მთაზე ფუნიკულერის გაყვანას.

✦ 29 აპრილს ტფილისის საბჭოს დარბაზში დანიშნულია საზოგადო კრება ნავთის მრეწველთა საზოგადოების „შხტის“ წევრთა.

✦ ხუთშაბათს, 5 აპრილს, შემდეგი უბედურება დატრიალდა ნავთლუღში: ერთს 14 წლის ყმაწვილს პური მიჰქონდა გასასყიდათ ქალაქის საყასპოებში. გზაზე შემოხვდა ქალაქის მიწების დარაჯი უსანაშვილი თოფით ხელში. უსანაშვილმა ხუმრობა დაუწყო ყმაწვილს და ხუმრობითვე თოფი დაუმიზნა. უეცრათ თოფი გავარდნილა და ყმაწვილი უსულოდ მიწაზე დაცემულა. უსანაშვილი მაშინვე პოლიციაში წავიდა და განაცხადა, რომ არ ეგონა, თუ თოფი გატენილი იყო. პოლიციის მოხელე უსანაშვილთან ერთად წასულა ნავთლუღში ადგილობრივ გამოსაძიებლად. იქ მათ დახვედრია მოკლული ბავშვის ბიძა, რომელსაც, დაუნახავს თუ არა უსანაშვილი, მივარდნილა და დანით სამ ადგილას დაუჭრია. დაჭრილი უსანაშვილი საავადმყოფოში გაუგზავნეს.

✦ გუშინდელ №-ში ჩვენ მოყვანილი გვქონდა ამბავი მედუღაშვილის შესახებ, რომელმაც თავისი ცოლი სასიკვდილოდ დასჭრა და შემდეგ სადღაც მიიმალა. გუშინ ეს მედუღაშვილი თვით მივიდა პოლიციაში, და დაპატიმრებულ იქმნა.

✦ აღდგომის მესამე დღეს პოლიციის მე-X ნაწილის პოლიციელი ხაბაროვი დილის 5 საათზე მისულა სახლში და დაწოლილა დასაძინებლად. პატარა ხნის შემდეგ მისმა ცოლმა მთელი ქვაბი მდუღარე წყალი გადაასხა მძინარე ქმარს. მძიმედ დაშავებული პოლიციელი საავადმყოფოში გაგზავნეს. მიზეზი ცოლის საქციელისა—იჭვიანობა ყოფილა ცოლის მხრით.

...ენა გვგონია მხოლოდ, რომ ბ. კლდია-...ი შემცდარია იმაში, რომ ჩვენს ...რებას მე-XIX საუკუნემდის ახასია-..., როგორც ცხოვრებას, განკერძო-...ლს, „ვიწრო ინდივიდუალიზმზედ და-...ებულს, ეგოისტურ პრინციპებზედ ...ებულს, რომელიც არ იცნობდა ...გადო აზრს, საზოგადო საქმეს, სა-...დო მისწრაფებათ“. ყოვლად შეუძ-...ლია მთელი ჩვენი რამდენიმე საუ-...ს ისტორია ამნაირად იქმნეს დახასია-...ული. საზოგადო აზრი და საზოგადო ... თუ იყო, მაშვინ იყო. მთელი იმ ...ის ისტორიის მისწრაფება იყო ისეთი, ...ორიც საზოგადოდ იყო მთელს ევრო..., ეს სამშობლოს გარეშე მტრების ჩამო-...ება და შინაური გაერთიანება. იმ ...ის ცხოვრების საგანი იყო სამშობლოს ...ოფარგლვა და შინ ფეოდალების თავხე-...ის მოსპობა, რათა დაარსებულიყო სა-...ველოს სამეფო გაერთიანებული და ...როდ შეკავშირებული. ამისთვის იბრ-...ა ჩვენი ერი, მაგრამ მისი ბრძოლა ...ყოფო დარჩა... ან კი რას ვამბობ, ნა-...ი ხნეში გამოილო კეთილის ნაყოფის ... და საქართველომ პოლიტიკური თა-...უფლება დაჰკარგა ისე, რომ გაერთია-...აც ვერ მოასწრო. დღესაც ეს პროცესი საეროვნო ნიადაგზედ გაერთიანებისა მეტად სუსტია და ძალ-ღონეს მოკლებული, ეს ყველასათვის მეტად ცხადია და თვალსაჩინო. მართალია, ჩვენი ლიტერატურა სწორედ ამ გაერთიანებისა და საერთო აზრის შექმნისათვის იღვწის და ამას ემსახურება მთელი საუკუნე, მაგრამ ჯერ-ჯერობით ვერ ვიტყვით, რომ თავისი სურვილი საკმაოდ შეესრულებოდეს. ამავე დროს კი ცხოვრება არ იცდის და თავისს ულმობელსა და ძლევა მოსილს ჩარხს ისეთის სისწრაფით აგორებს, რომ თვალსაც ვერ მოაწვდენთ. სწორედ ეს არის უბედურება, რომ ცხოვრება ჩვენ არ გვიცდის და ჩვენ კი საპყარნი ვართ და მისს მსვლელობას ვერ ავყევით: პოლიტიკურად აღარ ვარსებობთ, ეკონომიურად სულს ვლაფავთ, ზნეობრივად და ფიზიკურად დავკნინდით, ჩვენი ლიტერატურა კუს ნაბიჯით მიდის, მაშინ, როდესაც გარეშე ერთა ლიტერატურა, რომელთანაც ჩვენ მჭიდროდ ვართ შეკავშირებული, გასაოცარის სისწრაფით მიდის და უსწრებს ჩვენის გონების ზრდას ჩვენის ენისა და ლიტერატურის ნიადაგზე. დღეს ქართველს ქართული ლიტერატურა აღარ აკმაყოფილებს, ათასი მწვავი და წყეული საგანი, რომელსაც ევროპის ლიტერატურა გაფაციცებით თვალყურს ადევნებს, ჩვენს ლიტერატურას სიზმრადაც არ უნახავს. ჩვენს ლიტერატურაში მაშინ შემოიპარება ახალი რამ აზრი, როცა ევროპაში დალპება და განიდევნება; ამიტომაც ყოველი აზრი დამახინჯებული და გადაგვარებული გვეცხადება; „მარქსის დიალექტიურ მატერიალიზმს“ მაშინ გამოუჩნდნენ ჩვენში დამცველები, როცა ევროპაში თვით მის თაყვანისმცემელთ უარჰყვეს მისი შეუცდომლობა, და ისიც „სოციალ დემოკრატიული ფილოსოფია და მოძღვრება“ „კალისტრატიზმის“ მანტიაში გახვეია ან ჵ, უკედ ვსთქვათ, „კალისტრატიზმა“ „სოციალიზმის“ ჩაჩი ჩამოიფხატა.

უტილიტარული მიმართულება ხელოვნებაში რუსეთში 60-იან წლებში იყო და სხვა ქვეყნებში XVIII საუკუნეში, ჩვენში კი დღეს იდგამს ფეხს და ფესვებს და ნ. ბარათაშვილებსა და სხვებს განდევნას უპირებენ ლიტერატურიდან „არისტოკრატიზმის“ გამო დავითაშვილსა და ნინოშვილებს კი ოქროს ტახტებს უდგმენ „დემოკრატიზმის“ გამო.

თანაც სავალალო ის არის, რომ ნიკ. ბარათაშვილი, გრ. ორბელიანი, ილია ჭავჭავაძე და აკაკი წერეთელი წარსულს ეკუთვნიან. დღეს კი, დღეს, მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენ გულითადი მომხრე ვართ ჩვენის ახალის ლიტერატურისა და მისი მიმართულებისა, მაინც ბარათაშვილისა, ორბელიანებისა, ჭავჭავაძეებისა და აკაკი წერეთლისთანა აღარავინა გვყავს. ყოველივე ეს ჰბადებს ჩვენში მწარე უსასოებას და, რასაკვირველია, ნეტარ არიან მორწმუნენი, ნეტარ არიან ისინიც, რომელთაც ჩვენის ლიტერატურის გამდიდრებად მიაჩნიათ „ჩიორა“-თა და მსგავსთა ჩვენს ლიტერატურაში გაბატონება და ამაში ხედვენ დემოკრატიზმს ჩვენის ლიტერატურისას. „ჩიორა“-ს მწერლობა ტიპიური წარმომადგენელია უპრინციპო, უაზრო, უნიადაგო და უშინაარსო მწერლობისა, იმ მწერლობისა, რომელიც ხელობად გადაქცეულა და სამასხარო საგნად, და კიდევ უკვირთ დაიცვილებს, როცა ეუბნებიან—თქვენთან ბაასი ჩვენი საქმე არ არისო, საზოგადოებისა და მწერლობის აბუჩად აგდებააო. შეიძლება პირადად კაცი ყოველის ღირსებით შემკული იყოს, მაგრამ თუ მწერალმა მწერლობა იმ რიგში ჩააყენა, როგორც ეს ბ-ნმა „ჩიორა“-მ მოიქმედა, არც ერთი მწერალი, მწერლობის გულითადი პატივისმცემელი, მასთან გამოპაასებას არ ისურვებს.

ვ. ა.

ალმოსავლეთის შესწავლის საზოგადოების ტფილისის განყოფილების წევრთა კრება

ხუთშაბათს, ხუთ აპრილს, საღამოს 8 საათზე, მოხდა აღმოსავლეთის შესწავლის საზოგადოების ტფილისის განყოფილების წევრთა პირველი საზოგადო კრება, რომელზედაც 66 წევრამდე დაესწრო. კრების დაწყებამდე საქართველოს ექსარხოსმა მისმა მაღალ ყოვლად-უსამღვდელოესობამ ფლაბიანემ გარდაიხადა პარაკლისი, რომელსაც გარეშე პირებიც დაესწრნენ. ვიდრე კრება საქმეების განხილვას შეუდგებოდა, მ. ვოსტორგოვმა წარმოსთქვა მოკლე სიტყვა, რომელშიაც ის აზრი გამოსთქვა, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს საზოგადოდ რუსეთისათვის აღნიშნულ საზოგადოებას და მისს ახლად დაარსებულს ტფილისის განყოფილებას, რომელიც დიდს დახმარებას გაუწევს საზოგადოებას აღმოსავლეთის გაცნობა-შესწავლის საქმეშიო. შემდეგ ერთ-ხმად ამოირჩიეს კრების თავმჯდომარედ კავკასიის მთავარ-მართებლის საბჭოს წევრი ნ. ა. სულთან-კრიმ-გირეი და შეუდგნენ საქმეების განხილვას. პირველად, საზოგადოების წესდების თანახმად, ამოირჩიეს განყოფილების წევრნი. ამ ჟამად საზოგადოებას ჰყავს 150 წევრამდე. ამავე კრებაზე ამოირჩიეს საზოგადოების გამგეობის თავმჯდომარედ ერთხმად ნ. ა. სულთან-კრიმ-გირეი და ხმის უმეტესობით თავმჯდომარის ამხანაგად თავ. ვ. ნ. არღუთინსკი-დოლგორუკოვი, ხოლო მის კანდიდატად ბ-ნი ვეიდენბაუმი; ხაზინადრად არჩეულ იქმნა ა. ი. იოანისიანი და მის კანდიდატად ბ-ნი სარაჯიშვილი, მდივნად მირზა-შერიფ მირზაევი. შემდეგ შეუდგნენ გამგეობის 8 წევრის არჩევანს, მაგრამ, რადგანაც არც ერთი წევრი 24 ხმაზე მეტი ხმით არ იყო დასახელებული, კრებამ გადასწყვიტა ხმის უმეტესობით დასახელებული წევრნი მიღებულ იქმნენ როგორც კანდიდატები და ამიტომ დაინიშნოს ახლო-მომავალში კიდევ საზოგადო კრება და კენჭი უყარონ მათ. გამგეობის წევრთა კანდიდატებად დასახელებულ იქმნენ შემდეგნი პირნი: თავ. ვ. მიქელაძე (24 ხმით), ბ-ნი ე. გ. ვეიდენბაუმი (23 ხმით), შეიხულ ისლამი (21 ხმ.), ს. ი. უმანეცი (21 ხმით), ჰაკკელი (21 ხმ.), ა. ა. ქალანთარი (19 ხმით), ექ. თაყაიშვილი (18 ხმით) და ეფიმოვი (13 ხმით). აგრეთვე დასახელებულ იქმნენ რვა პირიც, რომელთაც კენჭს უყრიან იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე ზემოდ აღნიშნულ კანდიდატთაგანს ან არ აირჩევს საზოგადო კრება და ან თვით რაიმე მიზეზისა გამო უარს განაცხადებს წევრის თანამდებობაზედ. საზოგადოების დადგენილებით, გამგეობას მიენდო საზოგადოების სახელმძღვანელოდ ინსტრუქციის შედგენა-შემუშავება, რომელიც შემდეგ წარედგინება განსახილველ-დასამტკიცებლად საზოგადოების წევრთა საზოგადო კრებას. კრებამ აგრეთვე გამოსთქვა სურვილი საზოგადოებისათვის ბიბლიოთეკის დაარსების შესახებ და დაავალა გამგეობას—იზრუნოს ამ საქმის განსახორციელებლად. კრება ღამის $11^{1}/_{2}$ საათამდე გაგრძელდა.

წესი და რიგი

კავკასიის სასოფლო-მეურნეობისა და მრეწველობის გამოფენისა 1901 წელს.

1) კავკასიის სასოფლო-მეურნეობისა და მრეწველობის გამოფენა ტფილისში დაიწყება 20 აგვისტოს და გათავდება 20 ოქტომბერს ამ 1901 წელსა.

2) განყოფილებანი გამოფენისა:

I. მიწად-მოქმედება; II. მევენახეობა და ღვინის დაყენება; III. თესლეულობა ბაღეულისა და ბოსლნეულისა, სანერგენი და ნერგ-ჩითირნი; IV. სადეკორაციო ბაღოსნობა; V. ხეხილის მოშენება და მებოსტნეობა; VI. მებაღეობა და მებოსტნეობა; VII. ტყეთა მოვლა-პატრონობა; VIII. წვრილფეხი, ანუ შინაური ფრინველები: IX. წველა-დღვება და საქონლის მოვლა-მოშენება; X. აბრეშუმის ჭიის ყოლა და მეფუტკრეობა; XI. თევზის ჭერა-მრეწველობა და ნადირობა; XII. სამიწად-მოქმედო იარაღი და მანქანები; XIII. შინათ-მრეწველობა და ხელოსნობა; XIV. საქარხნო და საფაბრიკო მრეწველობა; XV. მთა-მადნეულობის განყოფილება; XVI. საპედაგოგიო და საპროფესიონალო საქმეები; XVII. მეცნიერება და სტატისტიკა; XVIII. მეცნიერება-სწავლების საქმე და XIX. მხატვრობა-ხელოვნება.

3) უმთავრესი საორგანიზაციო კომიტეტის მოვალეობაა—შეიმუშაოს საზოგადო პლანი გამოფენის მოწყობისა, აირჩიოს ადგილი გამოფენისათვის, დაამტკიცოს პროექტები შენობათა და სავარაუდო ხარჯთაღრიცხვათა და განიხილოს ყოველი საგანი, რომელიც გამოფენის გამართვასა და საქმის საზოგადო მოწყობის წეს-რიგს შეეხება.

4) გამოფენის გამართვა, მიღება და უკან დაბრუნება გამოსაფენის საგნებისა და საზოგადოდ მართვა ყოველისავე გამოფენის შესახების საქმეებისა მოვალეობაა გამგე კომიტეტისა. კომიტეტს ნება აქვს მოიწვიოს თავის კრებაზე მცოდნე კაცნი და ჰყავდეს აგენტები პროვინციაში.

5) გამოსაფენ საგნად ანუ ექსპონატად შეიძლება იყოს მხოლოდ კავკასიის ნაწარმოები.

შენიშვნა. იმ ზოგიერთ განყოფილებაში, რომელთაც აზრად აქვთ გააცნონ გამოფენის მნახველნი განვითარებულს ტეხნიკას და განკარგებულს ნაწარმოებს მრეწველობის ამა თუ იმ დარგისას, შესაძლოა ექსპონენტებად იყვნენ უცხო ქვეყანათა და კავკასიის გარეშე მყოფი ფირმებიცა; გარნა დაჯილდოვება შეიძლება მხოლოდ მიწად-მოქმედების იარაღისა და მაშინებისა; დანარჩენი ექსპონატები კი არა-კავკასიის ფირმებისა კონკურსის გარეშე დარჩება და დაჯილდოვებული არ იქნება.

6) ვისაც სურს მონაწილეობა მიიღოს გამოფენაში, უნდა გაუგზავნოს ქაღალდი სურვილის გამოცხადებისა გამგე კომიტეტის ერთ ერთს აგენტს 1 ივლისამდე, არა ამაზე გვიან, ხოლო გამგე კომიტეტს—15 ივლისამდე და ქაღალდს ზედ დაურთოს ფაქტურაცა, რომლის ფურცელნიც დაურიგდებათ წინადვე მსურველთ.

შენიშვნა 1) გამგე კომიტეტს ნება აქვს განსაკუთრებულს შემთხვევაში მიიღოს ამგვარი ქაღალდები 15 ივლისს შემდეგაც.

შენიშვნა 2) ვისაც სურს გამოფენაზედ გაჰმართოს თავისი საკუთარი ბუხქები, ფავილის კვლები და სხვა ამისთანები, უნდა ქაღალდი მიართვას კომიტეტს 1 თებერვლამდე 1901 წ. და შიგ აღნიშნოს, რაოდენი ადგილი დასჭირდება. თან პლანიც უნდა დაურთოს ზედა. ვისაც ფარდეულებისა და პავილიონების გამართვა უნდა, იმან ქაღალდი უნდა წარუდგინოს კომიტეტს 1 აპრილამდე, არა ამაზედ გვიან.

7) გამგე კომიტეტი გასინჯავს და მიიღებს წარმოდგენილ საგნებს იმ დღეებში, რომელსაც თვითონვე დაჰნიშნავს და მისცემს მიღების ბარათს ანუ კვიტანციას საგნების პატრონებს. კომიტეტს ნება აქვს არ მიიღოს გამოსაფენად მოტანილი საგნები, უკეთუ იგი საგნები არ შეესაბამება გამოფენის პროგრამას; არ მიიღოს და უარი უთხრას პატრონს, როგორც მაშინ, როცა წარმოჰგზავნის ქაღალდს, ისე მაშინაცა, როცა საგნები უკვე მოტანილი ექნება გამოსაფენად. რაც მალე და ადვილად ფუჭდება, იმის მიღება შეიძლება ერთის დღის წინად გამოფენის დაწყებამდე, ხოლო განსაკუთრებულს შემთხვევაში გამოფენის დაწყების შემდეგაც, გარნა იმ პირობით კი, რომ ექსპონენტმა თავის დროზედ უნდა წარუდგინოს კომიტეტს ზემოხსენებულის წესით ჯეროვანი ცნობანი. ნაგვიანევის ხილისა და ბოსტნეულის მიღება გამგე კომიტეტის ნება-ყოფლობაზედ არის დამოკიდებული.

შენიშვნა 1. გამგე კომიტეტი ჰზრუნავს, რომ წესიერად შეინახოს გამოსაფენად მიღებული საგნები და ამიტომ პასუხს აგებს, თუ იგი საგანი ან დაიკარგა და ან ურიგოდ იქმნა შენახულ-დაცული.

შენიშვნა 2. იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა იქმნას მოყვანილი შინაური საქონელი, როგორ უნდა ჩაჰბარდეს კომიტეტს და როგორ უნდა შეინახოს ამ კომიტეტმა, ცალკე დამატებითი წეს-რიგი იქნება დაბეჭდილი.

8) ხარჯი საგნების მიტანისა გამოფენამდე და იქიდან უკან წამოღებისა თვით ექსპონენტებმა უნდა იტვირთონ.

შენიშვნა. გამოფენის გამგე კომიტეტი იშუამდგომლებს მთავრობის წინაშე, რომ შედავათი მიეცეთ თუ რკინის გზებითა და თუ გემით გამოსაფენ საგნების წაღებ-წამოღებაში თავის დროზედ გამოცხადებული იქნება ხოლმე, თუ რა შეღავათის მიცემას გადასწყვეტს მთავრობა ექსპონენტებისათვის.

9) ექსპონენტებს უფასოდ მიეცემათ კომიტეტის განკარგულებით განსაზღვრულის ზომის ადგილი და ვიტრინები შესაბამს განყოფილებაში გამოსაფენს საგნების მოსათავსებლად.

შენიშვნა. კომიტეტი უსასყიდლოდ უთმობს ექსპონენტს განსაზღვრულის ზომის ადგილს, ხოლო თუ იმაზედ მეტი ადგილი დასჭირდა, იმ მეტში უნდა ფასი გადიხადოს. იმ ექსპონენტებმა, რომლებიც წარმოადგენენ გამოსაფენად საფაბრიკო-საქარხნოსა და სამთა-მადნო მრეწველობის საგნებს, თვითონ უნდა გაჰმართონ ბინა თავიანთ ნაწარმოებისათვის, ნიმუშებს გარდა, და ადგილისათვის ის ფასი უნდა გადაიხადონ, რასაც კომიტეტი დაჰნიშნავს.

10) ბინა გამოსაფენ საგნებისათვის, პავილიონები, ვიტრინები და სხვ. უნდა ააშენოს და გამართონ ექსპონენტებმა გამგე კომიტეტთან მორიგებით. იმავე კომიტეტს უნდა წარუდგინონ პლანი ადგილისა, რომლის დაჭერაც უნდათ, პროექტი შენობისა და მისის შუბლისა, ანუ ფასადისა.

(დასასრული იქნება)

საღამოს დეპეშები

6 აპრილი.

პეტერბურგი. დიდი მთავარი კონსტანტინე კონსტანტინეს ძე 5 აპრილს პეტერბურგიდან წავიდა.

კრასნოიარსკი. ენისეიზე ყინული დაიძრა; მოვიდა დიდი წვიმა და ზედ მოჰყვა სეტყვა.

ჩისტოპოლი. ზაფხულის დღეებია; ჩრდილში 20 გრადუსი სიცხეა. შემოდგომის ნათესობას კარგი პირი უჩანს. ბალახი მოვიდა.

ვენა. ერცჰერცოგმა ფრანც-ფერდინანდმა, მიიღო-რა თვის მფარველობის ქვეშ კათოლიკეთა სასწავლებლების კავშირი, კავშირის თავმჯდომარის ბიუროსადმი მიმართულ სიტყვაში სთქვა, რომ მოძრაობა „ჩამოჰშორდი რომს“ ეთანასწორება მოძრაობას „ჩამოჰშორდი ავსტრიასო“ და ამ მოძრაობას სასტიკად უნდა ებრძოლონო. ამ სიტყვებმა დღეს დეპუტატთა პალაში გამოიწვიეს შეკითხვა გერმანელთა სახალხო პარტიისა. ორატორმა ერცჰერცოგის სიტყვები გაჰკიცხა, რამაც გამოიწვია აღტაცებული ტაშის ცემა სახალხო პარტიის მომხრეთა და პროტესტი ცენტრისა. მინისტრმა კერბერმა განაცხადა, რომ ერცჰერცოგის სიტყვებს კერძო ხასიათი ჰქონდაო და, კონსტიტუციის თანახმად, მთავრობა პასუხის მგებელი არ არის ამ სიტყვებისათვისო. მინისტრის სიტყვამ ერთის მხრით აღტაცებული მოწონების ხმაურობა გამოიწვია, ხოლო მეორეს მხრით პროტესტი.

ვენა. გერმანიის ტახტის მემკვიდრე პრინცი დიდი სიყვარულით გამოეთხოვა იმპერატორს და დილით წავიდა.

ბელგრადი. რადიკალების და ნაპრეღნიაკების ყოფილ პარტიის მეთაურებს შორის მოხდა შეთანხმება ახალი კონსტიტ[illegible] ციის დადგენილებათა, მათ განსახორც[illegible] ლებლად საჭირო ზომების [illegible] ხებ, რომ კონსტიტუცია ხვალ იქმნას გ[illegible] მოცხადებული.

ლონდონი. ვაშინგტონის გაზეთებ[illegible] ცნობებით, მთავრობა ჰფიქრობს დაარს[illegible] ნახშირის სადგურები ყველგან მთელს [illegible] და-მიწის ზურგზე და ამის გამო მოლაპ[illegible] რაკება აქვს პორტუგალიასთან აზორ[illegible] კუნძულებზე, ჰოლანდიასთან კიურასოზ[illegible] ეკუადორთან გალაპაგის კუნძულზე სადგუ[illegible] რების დაარსების შესახებ. იოკოჰამაში სად[illegible] გურის დაარსება, ისევე როგორც ლაპაზამ[illegible] მესიკაში, უკვე უზრუნველ ყოფილია.

სოფია. მკვლელობის ჩადენის ს[illegible] მის გამომძიებელმა მახაილეონ ტიტო[illegible] სკიმ მოითხოვა, რომ მას თვით მიეცეს ნე[illegible] ჩვენება ჩამოართვას ბრალდებულთ რუმინი[illegible] ში. არავისა ჰგონია, რომ ბოლგარიის მთ[illegible] ვრობამ მიჰმართოს რუმინის მთავრობას თხო[illegible] ვნა ასეთის მოთხოვნით.

მაკედონიის კონგრესი ჰშინჯავს დღე[illegible] გატების რწმუნების ქაღალდებს. თუმ[illegible] უკანასკნელ არჩევნებზედ კიდევ მოქმედ[illegible] ბდნენ სარაფოვის მომხრეები, მაგრამ, რო[illegible] გორც ყველასა ჰგონია, ამ ხელად გაიმა[illegible] ჯვებენ ზომიერთა პარტიის მომხრეები.

პეკინი. გენერალ შვარცგოფის გვ[illegible] იპოვეს. ძებნის დროს პირველად იპოვ[illegible] გენერლის ძაღლის ჩონჩხი. ჰფიქრობენ, რო[illegible] შვარცგოფი ცეცხლ მოკიდებულ სახლ[illegible] შესულა იმ განზრახვით, რომ ძაღლი გად[illegible] ერჩინა და თვით შექმნილა მსხვერპლი ცე[illegible] ხლისა. ეჭვი, ვითომ ცეცხლი განზრახ მ[illegible] ეკიდებინოთ, არ გამართლდა. როგორ[illegible] ჰფიქრობენ, ცეცხლი მთავარსარდლ[illegible] სადგომის სამზარეულოს ახლო მდება[illegible] ოთახის ღუმელიდან გაჩენილა. ცეცხლ[illegible] გაქრობის დროს ენერგიულად მოქმედებ[illegible] პოდპოლკოვნიკი მარშანი.

ლონდონი. საზოგადოებათა პალატ[illegible] ხაზინის კანცლერმა წარადგინა ბიუჯე[illegible] და თხოულობს შემოსავალზე არსებ[illegible] გარდასახადის და შემოტანილ შაქარზე [illegible] გატანილ ნახშირზე ბაჟის მომატებას [illegible] სახელმწიფო ვალების ვადების გაგრძელებ[illegible] ამისდა მიუხედავად ყველა ეს მაინც ვ[illegible] დაჰფარავს 20 მილიონ გირვ. სტერლი[illegible] დეფიციტს, რის გამოც საჭიროა სესხი [illegible] მილიონი. სახელმწიფოს ვალები 688 მ[illegible] ლიონს უდრის, ამ წლის შემოსავალი [illegible] 132 მილიონს. გასავალი აღრიცხულია [illegible] 187 მილიონი. ომი აქამდინ დაჯდა—1[illegible] მილიონი. იმაზე ფიქრი, რომ ომის ხა[illegible] ჯებში მონაწილეობას მიიღებს ტრანსვა[illegible] ლიო, ჯერ შეუძლებელია. ჩინეთის ომ[illegible] 5 მილიონი ულირს ინგლისს. გარკორ[illegible] შენიშნავს, რომ მთავრობას ომზე დაუხა[illegible] ჯავს ოთხჯერ მეტი, ვიდრე ყირიმის ომ[illegible] დროს დაეხარჯა ინგლისს. ამ ომის ხარჯ[illegible] 200 მილიონამდე მიაღწევს და შთანთქ[illegible] მთელ იმ ფულს, რაც მთავრობას ამ ომ[illegible] მოცდა ათ წელიწადში შეუგროვებია. [illegible] მხრეთ-აფრიკის ომმა სამწუხარო ფინანსი[illegible] რი პირობები შეჰქმნა.

პეკინი. ჩინელმა, რომელიც შეიპყრ[illegible] კაპიტანის ბარჩის მოკვლის საქმეზე, აღვ[illegible] რა, რომ მკვლელობა ჩაიდინა უცხოელ[illegible] სიძულვილისა გამო.

რედაქტორი ალ. ჭყონია. — გამომცემელი ალ. ჯაბადარ[illegible]

თხზულება
თ. რ. ერისთავისა
I ტომი
ფასი სამი აბაზი.
იყიდება ქართველთა ამხანაგობის კონ[illegible] ში, ლორის მელიქოვის ქუჩ., ქვაშვეთ[illegible] ეკკლესიის პირდაპირ.
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, Грузинск[illegible] Издательское Товарищество.

სტამბა წიგნების გამომცემ. ქართ. ამხ—ბისა, ვანქის დიდი ქუჩა, № 27.